SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVI. (20)
No. (štev.) 5

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
2. februarja 1967

Gospodarstvo in politika Jugoslavije 1966

Trst, v začetku januarja 1967

Bilanca zunanje trgovine prve Jugoslavije je bila v letih 1920—1923 (verjetno zaradi vojne škode) ter v letih 1927, 1928 in 1930 pasivna, vsa ostala leta pa aktivna. V tonaži je izvoz bil trikrat večji kot uvoz, po denarni vrednosti, računani po tekočih borznih cenah, je izvoz v teh letih tudi presegel uvoz, leta 1939 je bil saldo v dobro Jugoslavije 764 milijonov dinarjev.

Druga Jugoslavija je v zunanji trgovini z edino izjemo leta 1946, vsa leta pasivna. Leta 1946, takoj po vojni, so Jugoslovani izvozili 486.000 ton blaga in dobili zanj 16 milijard dinarjev. Uvozili pa so 622 tisoč ton blaga in zanj plačali 12 milijard dinarjev. Bili so torej za 4 milijarde aktivni. Od tega leta dalje sem je pa tonaža izvoza narastla tako, da je v letu 1964 znašala 6.266 tisoč ton. To leto je torej izvoz bil za okrog 2.700 ton višji kot zadnje leto pred vojno, leta 1939. Uvoz pa je na drugi strani istega leta znašal 9.215 tisoč ton. Za izvoz je država dobila 268 milijard dinarjev, za uvoz pa je plačala okrog 377 milijard dinarjev. Treba pa je še vpoštevati, da od leta 1952 dalje niso šteli ekonomske pomoči, ki je v letu 1964 znašala 669 tisoč ton blaga v vrednosti nad 20 milijard dinarjev. Te denarne vsote so računane na bazi 1 dolar—300 dinarjev ali 100 lir—48 dinarjev. Pasiva torej znašajo v letu 1964 okrog 129 milijard dinarjev (vpoštevajoč tudi gospodarsko pomoč).

Rekli bomo torej, da je gospodarska moč države zrasla v razmerju 3:5 v odnosu na predvojno Jugoslavijo, da pa je denar padel, če računamo 1 dolar—50 dinarjev leta 1946 na 1 dolar 1200 dinarjev, torej 24 krat. Uvozne številke kažejo, da država rabi sedaj veliko več uvoznega blaga in da uvozi tudi osnovno hrano, veliko poljedelskih pridelkov. Narodni dohodek je bil leta 1954 znašal 1,162 milijard dinarjev, do leta 1963 pa je narastel na 4,200 milijard. To kaže na inflacijo. Od tega dohodka odpade na zasebni sektor samo 994 milijard dinarjev, 3.205 milijard, torej nad 76% pa na društveni sektor. ki ga neposredno vodijo režimski organi sami.

Režim je v teh dvajsetih letih napravil toliko napak, da je kljub stalni pomoči iz tujine pripeljal državno gospodarstvo v polom. Reševalni poskusi so vodili k delni liberalizaciji gospodarstva. Režim je šel v to, ker se mu je zdelo da je le bolje, da to napravi sam, kot da bi ga odnesla revolucija ali kaka druga nesreča.

Ranković z Udbo in svojo skupino komunistov s tem ni zadovoljen. Prišlo je do dramatičnih dogodkov, ki pa niso bili toliko važni, kot je izgledalo v zunanjem svetu. Ranković in njegovi so izgubili mesta v javni upravi, ker niso ubogali. UDBA je ostala bistveno ista kot je bila, le njeni gospodarji so se menjali. KOS in UDBA sta še vedno dve ročici istih klešč titovskega režima. ki stiskajo narod in državo.

Ko je Mihajlov poskušal razumeti liberalizacijo v gospodarstvu za znamenje, da je nastopila tudi doba liberalizacije v politiki, je moral v zapor.

Titovci mladine nimajo. Novi rod ni z režimom. Novi rod nima idealov. Novi rod ne ve kaj bi, kako bi, kam bi. Zateka se v nacionalizem, lokalni patriotizem, ki ga neti tudi razpravljanje o gospodarskih težavah, reformah in drugih nasprotovanjih v komunistični partiji. Ranković je klical: „Srbi na Okup". Na Hrvatskem in podrugod po državi so taki klici dobili primerne odgovore. Pri emigraciji, kakršna je naša iz Jugoslavije, se je moglo zgoditi tudi to, da so taki klici nabrali nekaj pristašev med „Srbi ćelik", „ustaši" in drugimi patentiranimi nacionalisti, ki pridno razbijajo vsako slogo v emigrantskih vrstah in s tem nič kako dobro služijo režimu doma ki mu je sloga med emigranti neprejetna ne le kot trn v peti ampak kot trn v očesu.

ALS

Nesreča v vesoljski kabini

Ameriški narod in ves svobodni svet, ki z zanimanjem in skritim upanjem na uspeh zasleduje ameriške priprave za polet prvega človeka na Luno, je minuli petek zadela huda nesreča.

Pri zadevnih poskusih s kabino Apolo, v kateri naj bi prvi trije ameriški kozmonavti poleteli proti Luni in se spustili nanjo, se je izvršil v električni napeljavi v njej kratek stik ter je iskra vžgala s čistim kisikom napolnjen prostor. manj kot sekundo trajajočem ognjenem puhu so v trenutku zgubili življenje kozmonavti Grissom. White in Chaffee. Prva dva sta vsem že stara znanca iz prejšnjih vesoljskih poletov okoli Zemlje, Chaffee pa je novinec, ki bi s kabino Apolo prvič poletel v vesolje.

Enemu od kozmonavtov je še uspelo zaklicati: „Ogenj v kabini!", nakar je vse tri zajel ognjeni puh in jih v trenutku usmrtil. Rešilni posadki, ki je prihitela h kabini, v silnem dušečem dimu ni uspelo hitro odpreti vrat kabine. Tudi če bi to storili takoj, bi bilo že prepozno. Smrt je bila hitrejša od kakršne koli možne človeške reakcije na eksplozijo.

V kabini je zgorelo vse, kar more uničiti ogenj. Po čudnem naključju je ostal nepoškodovan le list papirja, na katerem je bil začrtan del nameravanega vesoljskega poleta s kabino Apolo. White, Grisson in Chaffee bi morali 21. februarja t. l. na 14-dnevni polet okoli Zemlje, ki bi bil prva vesoljska priprava za polet na Luno, katerega so Amerikanci predvidevali konec prihodnjega leta ali prve mesece leta 1969.

Zaradi te nesreče pa je vprašanje časa prvega ameriškega poleta na Luno postalo pereče. Vsekakor se je datum prvega poleta na Luno odmaknil za najmanj nekaj mesecev v bodočnost. Vse nadaljnje poskuse s kabino Apolo so ustavili, dokler ne bodo ugotovili temeljnega vzroka nesreče.

Z vseh strani sveta so prišle žalne brzojavke ameriški vladi in svojcem umrlih kozmonavtov. Celo iz komunističnih držav so prišli izrazi obžalovanja zaradi nesreče, čeprav se moskovska Pravda ni mogla vzdrzati, da ne bi v članek o ameriški kozmonavtski nesreči vpletla napad na ZDA zaradi vojne v Vietnamu. V komunističnih državah je časopisje tudi očitalo Amerikancem, da preveč hitijo s svojimi pripravami za prvi polet na Luno in da je nesreče kriva njihova neprevidnost. Sovjetsko časopisje v zvezi s tem zatrjuje, da se doslej še ni smrtno ponesrečil noben sovjetski kozmonavt. Vsa nasprotna poročila, ki so izšla v tisku svobodnega sveta, so po pisanju moskovske Pravde brez osnove.

Umrle kozmonavte Grissoma, Whita in Chaffeeja so v torek pokopali z vsemi častmi. Grissom in Chaffee sta dobila zadnje počivališče na pokopališču v Arlingtonu, White pa na pokopališču v West Pointu. Vdove ponesrečenih kozmonavtov so dobile vsaka po 100.000 dolarjev zavarovalnine.

Pred tedni so se ponesrečili še drugi trije ameriški kozmonavti v letalski nesreči. Tudi njihove vdove so dobile vsaka po 100.000 dol. zavarovalnine.

Podgorny v Italiji in Vatikanu

Sovjetski predsednik Nikolaj Podgorny je bil teden dni na obisku v Italiji. Z italijansko vlado se je razgovarjal o vietnamskem problemu, predvsem pa ga je zanimala italijanska industrija in možnosti trgovanja z Italijo.

Zato je Podgorny obiskal velike Fiatove tvornice v Turinu ter industrijsko področje Milana. V izjavah časnikarjem je hvalil razmere, v katerih živi delavstvo, zaposleno v Fiatovih tovarnah. Ta Podgornyjeva hvala ni bila všeč italijanski KP ter je v svojem glasilu Unità napadla Podgornyja, da je hvalil kapitalistično podjetje.

Komunisti Podgornyju niso priredili takih sprejemov, kakor jih je pričakovala italijanska policija. Zbralo se jih je le po nekaj sto, ki so kričali obrabljene fraze o „imperialistični vojni v Vietnamu" itd. Kitajska frakcija italijanske komunistične partije pa je raztresala letake, v kateri trdi, da „Maocetung ne bo nikdar obiskal papeža ali italijanskih kapitalistov".

Podgorny je bil tudi na obisku pri papežu Pavlu VI. Podgorny je že tretji sovjetski komunistični funkcionar, ki je bil v zadnjem času na obisku v Vatikanu. Pred njim sta bila zet Hruščeva Adžubej pri Janezu XXIII. in sovjetski zunanji minister Gromiko pri Pavlu VI.

Podgorny, kot predsednik ZSSR, pa je prvi državni poglavar iz Rusije, ki je stopil na italijanska tla po letu 1908, ko je bil tam ruski car Nikolaj II.

Podgorny se je s papežem Pavlom VI. razgovarjal o vprašanju miru v Vietnamu in o problemih katoliške Cerkve v ZSSR. Pavel VI. je razjasnil Podgornyju stališče Cerkve do vietnamskega problema in stališče Cerkve do komunizma. To se ni spremenilo, odkar je komunizem nastal in se ne more spremeniti, ker je pač komunizem ateističen in v osnovi zmoten. Vse zmote pa Cerkev preganja.

O Podgornyjevem obisku Vatikana je sovjetska agencija Tass poročala povsem suhoparno in najnujnejše.

Vojna na Kitajskem

Kitajska „kulturna revolucija" se je v minulih dneh spremenila v svojevrstno državljansko vojno. Poročila vseh mogočih časopisnih agencij, tako komunističnih kakor svobodnega sveta, pripovedujejo o uporih kmečkega in delavskega prebivalstva Maocetungovim Rdečim stražarjem, o uporih mnogih komunističnih veljakov proti Lin Piau in Maocetungu, o uporih v kitajski vojski in o splošni gospodarski in finančni zmešnjavi v državi.

V provinci Sinkiang. ki meji na Sovjetsko zvezo, je prišlo, kakor poročajo japonske časopisne agencije iz Pekinga (ta poročila da odgovarjajo poročilom kitajske uradne agencije same), do upora v vojski ter se je sedem od osmih divizij postavilo na stran uporniškega podpredsednika Kitajske proti Maocetungu in Lin Piau. Do podobnih uporov je prišlo tudi v industrijski provinci Šansi, kjer so kitajska atomska središča. Do nemirov je prišlo nadalje v Kantonu in po vsej srednji Kitajski. Uporniki so zavzeli pristanišče Tsingtao, ki pa so ga po zadnjih poročilih izgubili iz svoje oblasti.

V severozahodni Kitajski se je, kakor poročajo, formirala velika upornška vojska, ki šteje nad 250.000 mož. Maocetung in Lin Piao sta ukazala svoji tri milijonski armadi zadušiti upore po državi ter je prišlo ponekod do težkih spopadov. Maocetungovi vojaški oddelki so izvršili že tudi več terorističnih čistk med prebivalstvom ter so pobili na stotine ljudi s strojnicami.

V kitajski KP Maocetung in Lin Piao še vedno nadaljujeta s čistko visokih funkcionarjev. Ne mine dan, da ne bi bil „ „imperializma in reakcionarnosti" obtožen kak visok kitajski partijski funkcionar in izključen iz stranke. Navadno se ti izključeni funkcionarji podajo v podzemlje in se pridružijo upornikom.

V Pekingu so komunistične množice izvedle pred sovjetskim in pred jugoslovanskim veleposlaništvom velike demonstracije. Pred sovjetskim so demonstrirale iz protesta proti sovjetskemu postopanju s kitajskimi študenti v Moskvi, kjer jih je policija preganjala, ko so demonstrirali za Maocetunga.

Pred Titovim poslaništvom v Pekingu pa so demonstrirali, ker je Tito odšel na tridnevni obisk v Moskvo. Množice so kričale: „Hočemo pasjo Titovo glavo!" Moskva je v Pekingu protestirala proti demonstracijam pred njenim veleposlaništvom.

Zanimivo je opazovati, kako si komunisti med seboj dajejo vzdevke, ki jim gredo. Med seboj se dobro poznajo in jim to ne dela preglavic.

IZ TEDNA V TEDEN

Tiskovna agencija UP je v nedeljo, 29. januarja, objavila sporočilo, da so v razdobju dveh ur eksplodirale bombe na Titovih poslaništvih v Washingtonu v ZDA ter v Ottawi v Kanadi, kakor tudi na konzulatih sedanje komunistične Jugoslavije v San Franciscu, New Yorku in Chicagu v ZDA in na titovskem konzulatu v Torontu v Kanadi. Eksplozijі bomb sta povzročili zlasti večjo škodo na poslaništvih v Washingtonu in Ottawi. — V Washingtonu se je ameriški minister Dean Rusk opravičil Titovemu veleposlaniku ter izjavil, da bo ameriška vlada povrnila od eksplozije bomb povzročeno škodo.

V Uruguayu so oblasti ob zadnjem odkritju pojačane komunistične delavnosti ugotovile, da je tudi veliko učiteljev nemoteno zastrupljevalo šolsko mladino s komunistično ideologijo.

V brazilski državi Rio de Janeiro so imeli prejšnji teden tako strahovito neurje, da so se močno razlile vse reke, potoki pa postali deroči hudourniki, ki so uničevali vse, na kar so zadevali. V naraslem vodovju ter v naplavljenem blatu je našlo smrt do 700 ljudi. Število žrtev predstavlja največjo vremensko katastrofo, kar so jih sploh doslej imeli v Brazilu.

Ameriški predsednik Johnson je zaprosil državni kongres za odobritev kredita 624 milijonov dolarjev za Zvezo za napredek.

V Franciji je umrl zadnji francoski maršal Alphonse Juin. Dočakal je starost 79 let. Slaven je postal že v prvi svetovni vojni v bitkah ob Marni. Ker je bil v Alžiru rojen Francoz, ni odobraval De Gaullove alžirske politike ter je vsled tega izgubil visoke vojaške položaje. Nato je živel v pokoju. Juin je bil tudi dober pisatelj in je bil član francoske akademije.

V Madridu so imeli v zadnjih dneh večje nemire med delavstvom in dijaštvom ter policijo. Delavstvo je zahtevalo zvišanje plač ter svobodo za ustanovitev neodvisnih sindikatov, dijaštvo pa prav tako pravico za ustanovitev neodvisnih dijaških predstavniških organizacij. V spopadih s policijo je bilo več demonstrantov ranjenih.

Josip Broz-Tito je bil na obisku pri komunističnih oblastnikih v Moskvi.

Na Japonskem so pri nedeljskih volitvah zmagali liberalni demokratje dosedanjega predsednika Eisaku Sato-ja.

V Džakarti v Indoneziji je po ulicah demonstrirala množica 40.000 ljudi. Vpili so proti Sukarnu, da je izdajalec in da ga je treba spoditi s predsedniške palače.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Za gospodarsko obnovo države

Sedanja vlada argentinske revolucije, si je med drugim postavila za glavni namen ureditev in zboljšanje gospodarskega življenja in javnih financ. To svojo nalogo je poudaril ponovno sam predsednik republike gral Onganía, za njim pa tudi vidni člani njegove vlade. Vlada stoji namreč na stališču: Pravo demokratsko življenje bo možno šele potem, ko bodo postavljene zanj trdne in zdrave gospodarske osnove. Z ureditvijo gospodarskega življenja, s povrnitvijo stabilnosti nar. valuti, bo ustvarjen tudi socialni mir, kar vse bo potem vplivalo na ustvaritev zdravega političnega življenja v svobodi in demokraciji.

Zato tudi tako velika pozornost, ki so jo pripisovali v Bs. Airesu zadnjemu zasedanju Zveze za napredek v Washingtonu. Na ta sestanek je odšel sam minister za narodno gospodarstvo dr. Adalbert Krieger Vasena. Na njem je razložil načrt sedanje argentinske vlade za obnovo gospodarskega življenja v državi. Napovedal je, da se je z objavo drž. proračuna za tekoče leto začela bitka proti inflaciji in za stabilnost narodne valute. Dalje je napovedal vrsto ukrepov, ki bodo za dosego tega cilja izdani. Tako bo pri zvezni vladi ustanovljen poseben odbor, katerega naloga bo koordinirati vsa prizadevanja glede ureditve vprašanj plač in cen življenjskim potrebščinam. Pri železnicah bo izvršena preosnova tako kot je zamišljena.

Medameriški odbor Zveze za napredek je ododbril načrte argentinske vlade za obnovo gospodarstva ter ugotovil, da Argentina potrebuje za izvedbo tega načrta zunanjo pomoč v višini 150 milijonov dolarjev.

Priprave za konferenco zunanjih ministrov ameriških držav

V Buenos Airesu so v polnem teku priprave za ureditev prostorov v velikem gledališču San Martín. III. konferenco teh ministrov, ki bo posvečena razpravi za spremembo listine Organizacije ameriških držav, da bi ta ustanova bolje odgovarjala svojim sodobnim nalogam in zahtevam sedanjega časa, bo začel z nagovorom predsednik republike gral. Juan Carlos Onganía. Ameriško delegacijo bo vodil zun. minister Dean Rusk, ki bo ostal v Buenos Airesu samo pet dni, nato ga bo pa zastopal njegov pomočnik Sol M. Linowitz..

V nekaj vrstah

Sekretar za socialno varnost dr. Samuel Vencelj Medrano je napovedal spremembo sedanjega pokojninskega sistema. Ob tej priliki je navedel, da je od 783.220 drž. upokojencev samo 22.939 upokojencev, ki so stari nad 60 let, ostali so stari od 20 do 60 let.

Železniška uprava je odredila, da bodo odslej morali plačati vsi tisti, ki bi potovali brez vozovnice 500 pesov kazni.

Katoliški delavski krožki v Argentini — Los Círculos Obreros Católicos — praznujejo danes 75-letnico ustanovitve. Njihov ustanovitelj je pater redemptorist Federico Grote, ki je bil rojen leta 1853 v Muenstru na Nemškem. V Buenos Aires je prišel leta 1884 ter je pod vplivom papeške socialne okrožnice Rerum Novarum leta 1892 ustanovil prvi delavski krožek. Prvemu so potem sledili drugi, ter med drugim danes ta ustanova razpolaga z vrsto kulturnih in socialnih ustanov. Omenjamo samo moderni sanatorij San José v Buenos Airesu. Federico Grote je za Argentino to, kar je bil dr. Janez Ev. Krek za Slovence.

Velika buenosaireška dnevnika La Prensa in La Nación sta od ponedeljka, 2. januarja, zvišala prodajno ceno izvodu med tednom od 12 na 15 pesov. Cena nedeljskim številkam s prilogami je bila zvišana že prej od 20 na 25 pesov ter bo zaenkrat ostala še nespremenjena. Kot vzrok povišanja cene lista navajata splošno podražitev stroškov za izdajanje listov. Npr. po najnovejšem konveniju so se plače grafičnemu delavstvu v zadnjem času zvišale za 32%.

V zvezi s pojačano komunistično delavnostjo zlasti v Urugvayu sta se argentinska in uruguajska policija dogovorili za skupno nastopanje proti komteroristom in za medsebojno podpiranje za odkrivanje komunistične konspirativnosti in terorističnе dejavnosti. V zvezi s tem so nekateri listi navajali, da je bil znani kom. terorist Argentinec dr. „Che" Guevara tudi v Argentini, odkoder da je odšel v Urugvay in se nekaj minut mudil tudi na letališču v Montevideu. Da ga policija ne bi prepoznala, ne nosi več brade, ter ima tudi pobarvane lase.

Buenosaireška občina je odstopila jezuitski katoliški univerzi v Bs. Airesu večje področje zemljišča v središču mesta. Na njem bo omenjena univerza zgradila vseučiliško naselje z moderno bolnišnico. Po 99 letih bodo vsa poslopja prešla v last občine.

Paragvajski minister za zunanje zadeve dr. Raúl Sapena Pastor se je te dni mudil v Buenos Airesu ter je v argentinskem zun. ministrstvu podpisal z argent. zun. ministrom pogodbo o svobodni rečni plovbi. Po tej pogodbi je po rekah Paraguay, Paraná in Río de la Plata (Srebrna reka) svobodna plovba tako za argentinske, kakor paragvajske ladje.

Med 15. februarjem in 1. marcem bo stopila v veljavo nova poštna tarifa. Bo občutno zvišana. Kar za 100%, tako bo poštnina za navadno pismo 20 pesov.

Člani posvetovalnega odbora za vseučiliški pouk so izdelali osnutek novega zakona o vseučiliščih. Izročili so ga tajniku za kulturo in vzgojo prof. Carlosu M. Gellyju y Obes-u.

Divjanje huliganov v Ljubljani

Pred sabo imamo pismo iz domovine. Iz njega povzemamo:

Gotovo vas zanima sedanji odnos komunistične državne uprave do kat. Cerkve, ko sedi v Beogradu papežev odposlanec, v Vatikanu pa Titov predstavnik.

Najbolje ga je označil Milutin Morača. Je to vplivna kom. osebnost. Je šef zvezne verske komisije in je kot tak tudi vodil razgovore z Vatikanom glede obnovitve zvez. In ta je dejal, kot ste morda že brali, da „nočemo več krvavo preganjati vere, marveč jo bomo prepustili njeni blagi smrti".

In tako kom. oblast tudi postopa. Sama javno nič ne stori proti veram, ne stori pa nič, če se kdo spravi nanjo ter ovira njeno bogoslužje.

Tako je bilo za lanski božič v Ljubljani. Pred polnočnicami so se pojavili dolgolasi zanemarjeni huligani pred glavnimi cerkvami ter so dejansko napadali ljudi, ki so hoteli iti k polnočnicam. Vpili so ter se posluževali izrazov, da jih tu človek ne more ponavljati. Ljudi so se dejansko lotevali ter jih tudi suvali. In vse to se je dogajalo v Ljubljani na sveti večer in v središču mesta in pod komunistično upravo, ki razpolaga s številnimi tajnimi in javnimi policijskimi stražniki. Pa nobenemu podivjanemu razgrajaču ni padel niti las z glave."

Tako pismo o divjaškem nastopu v Ljubljani v noči Kristusovega rojstva.

O motnji polnočnih pobožnosti po ljubljanskih cerkvah poroča tudi januarska številka Družine ter pravi:

„Manj veseli dogodek so bile motnje polnočnice pri frančiškanih in v stolnici v Ljubljani. V stolnici se je nemir polegel pri nadškofovi pridigi, pri frančiškanih pa je trajal dlje. V tej cerkvi so bili neznanci tako predrzni, da so napeli jermen od glavnih do stranskih vrat, ki vodijo na prosto. Toda ljudje so jermen kmalu raztrgali. Glavni povzročitelji nemirov so bili mladostniki z beatniškimi frizurami. Nekateri so bili tudi vinjeni. Seveda je tako vedenje obsojanja vredno. Pri božični polnočnici si človek še posebej želi miru. Kalilci miru naj ostanejo doma. Kdor pa pride v cerkev, naj se vede, kakor se za ta prostor spodobi. Nosilcem beatniških frizur svetujemo, naj se zgledujejo po svojih kolegih v Firencah. Pri papeževi polnočnici so se zelo dostojno vedli."

O udeležbi pri polnočnicah pa ista številka Družine navaja:

„Udeležba pri polnočnicah je bila letos večja; gotovo tudi zato, ker je prišel božič na nedeljo, prost dan. V letu 1967 bo prišel božič na ponedeljek. Ali bo dela prost dan? Vsi verni Slovenci si to želimo!"

"Jugoslavija i Jugosloveni u svetu"

Tak je naslov članka, ki je bil objavljen v beograjski reviji „Ekonomska politika" z dne 31. decembra 1966. Govori o jugoslovanski emigraciji.

Politična emigracija za sedanji komunistični režim ne obstoja. Doma zanjo ljudje ne smejo iz komunističnih listov nič zvedeti. Ne smejo vedeti za njihovo uveljavitev na kulturnem, gospodarskem in športnem področju v demokratskem svetu. Ne smejo vedeti o njihovem bujnem kulturnem življenju in delovanju, ne o slovenskih šolskih tečajih, ne o slovenskih domovih po svetu.

Pač pa komunisti z vidno naslado v svojih listih prinašajo vse, kar negativnega opazijo pri politični emigraciji. In tako je tudi v zgoraj navedenem članku.

V njem pravi, „da jugoslovanske emigracija danes šteje okoli en milijon in pol predvojnih izseljencev, okoli 300 tisoč začasno zaposlenih ljudi v inozemstvu, in nekje okoli 240.000 stalno izseljenih ljudi, t. j. tistih, ki v inozemstvu žive brez dokumentov, ki bi jih legitimirali kot jugoslovanske državljane".

Za to tretjo skupino pravi, da je „zelo različna", da jo sestavljajo „vojna politična emigracija, povojna gospodarska emigracija in tisti, ki so med tema dvema emigracijama".

Za to emigracijo pravi, „da ni bila nikdar v povojnih letih jugoslovanska, ampak izrazito deljena na narodne emigracije in med njimi zopet na številne skupine". Druga značilnost te emigracije je po pisanju gornjega članka, „da politično neprestano razpada, da se neprestano ustanavljajo nova gibanja, stranke in organizacije". Kot primer navaja Oslobodjenje v Parizu, ljotičevske disidente v ZDA in „nekatere grupacije slovenske belogardistične emigracije".

Izseljensko vprašanje bo pa po pisanju lista aktualno še vrsto let, kajti pisec članka dopušča možnost, da bo še več let vsako leto moralo oditi iz Jugoslavije v inozemstvo na delo okoli 70.000 ljudi.

Gornje navedbe v članku pričajo, kako vse razprtije, če se kje pojavljajo med emigranti, koristijo samo komunistom, ki potem o njih doma na dolgo in široko pišejo ter politično emigracijo prikazujejo v najslabši luči.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Varčevanje pri slovenskih šolskih vrtcih?

Državni podtajnik za notranje zadeve v Rimu, poslanec Ceccherini in goriški prefekt sta v začetku januarja obiskala Sovodnje, kjer sta imela z županom in drugimi člani občinskega sveta razgovore glede osnovnih šol v občini in otroškega vrtca na Vrhu. Iz časopisnega poročila je razvidno, da je državni podtajnik svetoval, naj bi vse osnovne šole združili v Sovodnjah. V ta kraj naj bi tudi raje vozili otroke z Vrha, kot pa da bi gradili otroški vrtec v tej vasi.

Ker je iz časopisnega poročila tudi razvidno, da se s takim predlogom strinja tudi sovodenjski župan, je vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici dne 10. januarja objavilo sporočilo. V njem zatrjuje, da se s tako šolsko politiko, kakor sta jo predlagala drž. tajnik in goriški prefekt, ne strinja. Šolskim upraviteljem svetuje: „naj vztrajajo na tem, da ostanejo osnovne šole tam, kjer so, saj so vendar zakonito priznane. Ohraniti se mora tudi šola v Gabrjah. Tudi vrtec je treba zgraditi na Vrhu, saj je vendar najnovejša vladna politika ta, da se šolske stavbe gradijo tam, kjer so učenci doma."

Svoje poročilo vodstvo goriške Slovenske demokratske zveze zaključuje z naslednjo ugotovitvijo in zahtevo:

„Državni podtajnik in poslanec Ceccherini dobro ve, da se nikjer v državi zaradi štednje ne držijo nasvetov, kot jih je izrazil v Sovodnjah, še manj pa pri nas. Dobro je namreč znano, da so v Mavhinjah in drugod v slovenskih vaseh odprli italijansko šolo tudi samo za enega, dva, tri italijanske učence.

Zakaj naj bi torej morali študirati ravno pri Slovencih? Slovenci v Italiji smo enakopravni člani, plačujemo davke in naši mladeniči služijo v vojski. Zaradi tega upravičeno zahtevamo, da se naše šole spoštujejo.

Sami pa si ne smemo kopati groba, naj pridejo nasveti s še tako visokega stola."

Komunistom pride prav tudi vera

Pred poldrugim letom je znani Slovenski oktet posnel na magnetofonski trak sedem božičnih pesmi za slovenske naseljence v Severni Ameriki. Tedaj je pri oktetu še pel Janez Lipušček.

Za lanski božič se je Mladinska založba odločila, da bo te pesmi izdala na gramofonski plošči tudi za „domače" Slovence. Z izdajo te plošče je napravila sijajno kupčijo, kajti plošča „Božične pesmi" je posekala vse dosedanje rekorde glede prodaje gramofonskih plošč v domovini. Čeprav je bila občutno dražja kot prejšnja — stala je 3600 dinarjev — je bilo v enem tednu prodanih 40.000 gramofonskih plošč z božičnimi pesmimi. Založba je morala hitro naročiti nove in so jih do konca leta 1966 natisnili že 50.000.

Založba Mladinska knjiga prav nič ne skriva, da bo imela s prodajo božičnih pesmi velik dobiček in ji bodo Božične pesmi pomagale, da si bo lahko uredila finance.

Dogodek z božično gramofonsko ploščo je zanimiv. Komunisti božiča ne priznavajo. Ta dan je pri njih navaden delavni dan. Če pa od njega lahko dobe kako materialno korist za svoje prazne blagajne, jih to prav nič ne moti, da za to ne bi izrabili tudi verskega prepričanja naroda. Tako so storili z gramofonsko ploščo z božičimi pesmimi Slovenskega okteta.

Vprašanje je, če bi komunisti pustili, da bi take pesmi smela izdati kat. Cerkev sama. Verjetno bi tedaj ne bilo pri roki potrebnega materiala za izdelavo gramofonskih plošč.

Dogodek s prodajo božičnih gramofonske plošče je komunističnim oblastnikom dovolj jasno odkril tudi razpoloženje naroda. Ali jih bo to kaj izučilo?

DOVOLJENI IN NEDOVOLJENI NACIONALIZEM

„Ni krivica, priznavati se k svojemu narodu. Vsak narod ima svojo posebnost, ima svoje prednosti in posebne darove, ki mu jih je dal Stvarnik sam. Kar nas veže z našim narodom, ni samo skupen jezik, marveč tudi skupna kultura, enako čutenje in mišljenje, skupno prenašamo trpljenje in pogosto celo enaka verska prepričanja. Kar pripada celemu narodu, pripada v gotovem smislu tudi vsakemu posamezniku; nad tem se sme vsakdo veseliti in sme biti tudi ponosen na to.

Če pa lastni narod povzdignemo tako visoko, da druge ljudi samo zato zaničujemo, ker pripadajo drugemu narodu ali drugemu plemenu; če kak narod porablja svojo moč in premoč zato, da se bogati na stroške drugih narodov, namesto da bi gospodarsko šibkejšim narodom pomagal; če kak narod zatira kako narodno manjšino in ovira njen prosti razvoj, je to padec v nacionalizem, ki, kakor pravi papež, se je zdelo, da je že premagan. Tu se polagajo klice za nove vojske, zatiranja, preseljevanja in izseljevanja milijonov ljudi."

(Jezuit Fiedler v Glasniku Srca Jezusovega v Innsbrucku z ozirom na papežev molitveni namen za december, da bi ne prevladal duh nacionalizma)

Tragična smrt župnika dr. Farkaša v ZDA

V Severni Ameriki je umrl tragične smrti župnik župnije Sv. Križa v mestu Bridgeport, dr. Andrej Farkaš. Dne 21. je postal žrtev avtomobilske nesreče. Tega dne opoldne se je odpeljal s svojim avtomobilom čakat na letališče v New York misijonarja Kokalja, ki je potoval iz Clevelanda v New York na poti v London in dalje v Zambijo, v Afriko, v svoj misijon.

Rajni župnik dr. Farkas je spotoma šel še iskat misijonarja Karla Wolbanga in dr. Franceta Blatnika. Ko so vsi na letališču pozdravili misijonarja p. Kokalja, so se vsi z letališča odpeljali v Philadelphijo obiskat sestro Marijo Silvo Zuzkovo, ki v tem mestu čaka na poziv v misijone.

Nazaj grede je župnik dr. Farkaš odpeljal sopotnike na njih domove: Wolbanga in Kokalja v Princeton, dr. Blatnika v Paterson, N. J., nato se je pa sam vračal proti domu. Že doma, je ugotovil, da nima ključa od vrat na župnišču ter je odhitel na stanovanje gospodinje, da mu je dala svoj ključ. Ko se je vračal, se je v njegov avto zaletel tovornjak, ki je povzročil strašno nesrečo. Dr. Farkaša je dobesedno zmečkalo. Bil je na mestu mrtev, voznik tovornjaka in njegov spremljevalec, sta pa zgorela. Oba avtomobila sta bila zbita in polomljena.

Pogreb župnika dr. Farkaša je bil dne 23. januarja. Pogrebno mašo je imel domači škof.

Rajni župnik dr. Farkaš je bil sedaj v 59 letu. Bil je duhovnik salezijanec, po naselitvi v ZDA je postal župnik župnije sv. Križa v Bridgeportu. Za slovenske begunce, kakor tudi za begunce drugih narodnosti, je veliko storil ter je to njegovo človekoljubno delo omenjala celo revija Reader's Digest.

Naj počiva v miru!!

ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1967 JE V TISKU

Eden najpomembnejših svetovnih dogodkov v zadnjih letih je bil nedvomno II. vatikanski koncil. Mohorjeva družba v Celovcu je v letošnji zbirki svojih knjig izdala tudi knjigo o tem koncilu odnosno vesoljnem cerkvenem zboru. Knjiga je v naravnost luksuzni izdaji na lepem papirju z zanimivimi ilustracijami.

Kot nekaka vsebinska izpopolnitev te knjige pa bo razprava o tem koncilu v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1967, ki jo je napisal g. Jurij Rode. V letošnjem Zborniku so obseženi le prvi štirje dokumenti: o Cerkvi, o bogoslužju, o razodetju in o Cerkvi v sodobnem svetu. Kot je naslov članka „SLIKA KONCILA", tako ima namen podati le podobo velikega dogodka, brez postavljanja spornih trditev o določbah in vidikih 2. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora. Namen je praktični: kaj je prav, da o koncilu vemo, širimo in zaživimo.

Prejemki zveznih funkcionarjev

Pod tem naslovom je ljubljansko Delo objavilo 9. 10. 66 na 3. strani daljši članek, kjer posnema po Borbi izvajanja sekretarja za zvezni proračun Vuksana Ljumovića na eni izmed televizijskih oddaj. Iz navedb Ljumoviča posnemamo naslednje ugotovitve:

1) Nacionalni dohodek Jugoslavije znaša v tekočem letu 8733 milijard starih dinarjev (l. 1966, op. ur.).

2) Okrog 10% bo šlo za zvezni proračun; na vsakih 100 din zveznega proračuna se 60 din odvede za armado.

3) Dotacija Kosovu, Metohiji, Makedoniji, Črni gori ter Bosni in Hercegovini znašajo okrog 77 milijard dinarjev. To je, kakor je pojasnil Ljumovič, ustavna obveznost.

4) Iz proračuna prejme SZDLJ 792 milijonov pesov (lahko je biti vladna stranka!) in zraven še izredna sredstva v višini 418 milijonov.

5) Centralni komite ZMJ je dobil 331 milijonov.

6) Zveza študentov Jugoslavije je prejela nekaj čez 57 milijonov.

7) Konferenca za družbeno aktivnost žensk je prejela 61 milijonov.

8) Jugoslovanska liga za mir - prejela okrog 20 milijonov itd.

Skratka: režimska stranka in vsi priganjači — dobro plačani. Kaj pa zvezni funkcionarji? — Tabela bi bila takale:

	Plače od—do	posebni dodatek
plača zveznega poslanca	105.000—294.000	8.000
predsednik zvezne skupščine	420.000	100.000
podpredsednik zvezne skupščine	310.000—340.000	70.000
predsedniki skupščinskih zborov	285.000—320.000	70.000
predsedniki skupščinskih odborov	235.000—310.000	60.000

Vsi ti prejemajo še 30.000 mesečno za potovanje po svojem volilnem okrožju

predsednik zveznega izvr. sveta	345.000	100.000
podpredsednik zveznega izvr. sveta	320.000—340.000	70.000
član zveznega izvr. sveta	285.000—320.000	60.000
drž. in zvezni sekretarji	270.000—340.000	60.000
njihovi namestniki	210.000—250.000	50.000

Dodatno k gornjemu navajamo po drugih virih:

namestnik vrh. komandanta	340.000
predstavnik ustavnega sodišča	340.000
predsednik vrhovnega sodišča	295.000
preds. vrh. gospodarskega sodišča	265.000
sodnik ustavnega sodišča	245.000—295.000
sodnik vrhovnega sodišča	210.000
sodnik vrh. gosp. sodišča	210.000

Sodnikom po novem zakonu ne pripada več tkzv. funkcionalni dodatek.

Sicer je pa Ljumovič dejal tudi tole:

A) Razen predsednika republike, predsednika zveznega izvršnega sveta in predsednika skupščine vsi funkcionarji zveznih organov morajo sami kriti stroške svojih avtomobilov.

B) Ni vedel povedati koliko stane ena skupščinska seja. Dnevnice za okrog dvodnevno sejo enega zbora znašajo okrog 3-3,6 milijona dinarjev.

C) Razen predsednika zveznega izvršnega sveta člani vlade ne uporabljajo nobenih vil.

D) Zakaj so bili avtomobili za voditelje kupljeni v tujini, je Ljumovič odgovoril takole: „To vprašanje, kaže, je postavljeno z zamudo. Aktualno je bilo, denimo, leta 1964. To pa zato, ker smo hoteli opustiti režim, ki je bil takrat nujen, življenje pa ga je preraslo. Bila je želja, da bi določenim funkcionarjem omogočili opravljati njihove funkcije, toda hkrati pretrgati prakso, kakršna je bila, t.j. da uporabljajo državne avtomobile. Da bom natančen: tudi zdaj ima zvezni izvršni svet avtomobile za potrebne reprezentance, uporabljajo jih pa samo za delegacije ali pa, ko zvezni izvršni svet katerega izmed svojih članov pošlje na službeno potovanje." (Tudi v Gano ali Egipt?)

Ustanovljena je v Buenos Airesu ukrajinska univerza s slovenskim oddelkom

1. Ukrajinska kat. univerza v Rimu in podružnica v Buenos Airesu

Za novo leto je pisarna Apostolskega vizitatorja vseh Ukrajincev v Argentini, prevzvišenega gospoda škofa Andrija Sapeljaka, izdala proglas, s katerim javlja uradno, da se je ustanovila v Buenos Airesu Filozofsko-humanistična fakulteta kot filialka Ukrajinjinske katoliške univerze sv papeža Klimenta v Rimu; katero je prejšnje leto ustanovil kardinal Josip Slipij. Vsi vemo, da je vrhovni metropolit vseh katoliških Ukrajincev J. Slipij preživel petnajst let v sovjetskem ujetništvu, ko so ga sovjetski oblastniki izpustili na prošnjo Janeza XXIII. pod pogojem, da se ne vrne v Sovjetijo. Poslušen papežu se je mitropolit podal v Rim, kjer ga je papež imenoval za kardinala in ga obdržal v vatikanski kuriji. Kardinal, ki je bil svoj čas profesor bogoslovja in odličen znanstvenik, pisec mnogih knjig, je čutil kot največjo potrebo ukrajinske bodočnosti, izobrazbo katoliških inteligentov in bogoslovcev; zato je takoj začel z ustanovitvijo ukrajinske katoliške univerze v Rimu, ki je bila kot zgradba lani končana in jeseni otvorjena. Istočasno pa je začela univerza širiti tudi svoj vpliv na druge kontinente, kjer žive Ukrajinci. Apostolski vizitator Ukrajincev v Buenos Airesu, ki prav sedaj dokončuje svojo katedralo v ulici Ramón Falcón 3950 (dve kvadri od Slovenske hiše), je na zadnjem zasedanju ekumenskega cerkvenega zbora dosegel, da se bo odprla podružnica te rimske univerze tudi v Buenos Airesu. Priprave so se vršile lansko leto in dne 1. oktobra je kardinal Slipij podpisal dekret, s katerim ustanavlja podružinca v Argentini. Dekret, ki je bil objavljen v novoletnih številkah ukrajinskih tednikov v Buenos Airesu Naš Klič in Ukrajinske slovo v slovesni obliki, se glasi v slovenščini:

„Josif, kardinal svete rimske Cerkve, po božji milost in z blagoslovom apostolskega prestola vrhovni nadškof, galicijski mitropolit itd, mir v Gospodu in nadškofijski blagoslov.

S tem ustanavljamo z našo oblastjo Vrhovnega nadškofa, podružnico filozofsko-humanistične fakultete Ukrajinske katoliške univerze imena sv. papeža Klimenta.

Protektorja te podružnice imenujemo prevzvišenega gospoda Andrija Sapeljaka, apostolskega vizitatorja Ukrajincev v Argentini.

V Rimu, dne 1. oktobra 1966.

† Josif
vrhovni nadškof

Drugi dekret, napisan istega dne, pa je bil poslan prof. kat. univerze v Buenos Airesu, dr. Bohdanu Halajčuku, katerega kardinal imenuje za „organizatorja te fakultete v Buenos Airesu"."

S tema dvema dekretoma je bila ustanovljena podružnica rimske ukrajinske univerze v Argentini.

2. Sodelovanje Slovencev

Od vsega početka so organizatorji fakultete bili v stikih s Slovenci, zlasti še, ker smo sodelovali že skupno pri slavističnih in sovjetoloških predavanjih na arg. katoliški univerzi. Sodelovanje Slovencev naj bi obstajalo v tem, da bi sodelovali kot profesorji predmetov, ki bi bili obvezni za slušatelje vseh narodnosti in bi se predavanja vršila v kasteljanščini, ter še posebej z ustanovitvijo **slovenističnega oddelka**, kjer bi predavali slovenske predmete v slovenščini. V obeh točkah so Slovenci obljubili svoje sodelovanje in zlasti z zadovoljstvom sprejeli ustanovitev slovenskih predavanj na višini in s pomenom univerzitetnih študij. **Tako bo ta filozofsko-humanistična podružnica ukrajinske katoliške univerze — po ukinitvi bogoslovne fakultete v Adrogueju — nova univerzitetna ustanova v tujini, kjer bodo mogli slovenski slušatelji diplomirati v slovenskem jeziku, in tudi doktorirati s slovenskimi disertacijami iz slovenske kulturne zgodovine.**

V tem je velik pomen te univerze za Slovence, ki zasluži ves naš poudarek in našo podporo, predvsem pa vpis slušateljev. Profesorske moči so postavljene.

Študij bo trajal tri oz. štiri leta. Za prva tri leta je sestavljen seznam profesorjev in predavanj, ki jih bomo objavili v prihodnji številki.

Novice iz Slovenije

Na zahvalno nedeljo so imeli v župnijski cerkvi v Škofji Loki posebno slovesnost. Pred obilno zbranimi farani so nastopili kot govorniki predstavniki vseh mogočih poklicev. Tako so govorili: družinska mati, majhna deklica Lidija, dijak srednješolec Peter, delavec Cene, kmet Ivan, slepa in hroma Betka, uršulinka s. Blondina, upokojenec Pepe. Med govorniki o Cerkvi na koncilski pobožnosti je bil tudi 82 let star biv. gimn. ravnatelj prof. Ivan Dolenc.

Spoštujmo svoj jezik. „Pred nekaj dnevi sem kupil „Vitamin Bl", zdravilo, ki ima ovoj samo s srbohrvatskim napisom. Proizvajalec — Krka, Novo mesto — naj ve, da slovenski kupci zahtevamo embalažo, ki ima tudi slovensko besedilo, saj so ta zdravila proizvod tovarne, ki ima svoj sedež na območju Slovenije. Ničesar nočem oporekati Krki, hočem samo opozoriti, da naj tudi zanjo veljajo pravila o spoštovanju slovenskega jezika." (Anton Komar, Delo 16. nov. 1966.)

Zgledi komunistične birokracije

Puljenje zob — po birokratsko: Zobni zdravnik porabi 10 do 15 minut, da pacientu izpuli zob. Za ta posel zaračuna 470 starih dinarjev. Če pa pacient ni iz „domačega" komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, je treba zanj izpolniti 4 formularje v skupno 9 izvodih ter ga vpisati še v dve evidenčni knjigi. Stroški za vsa ta in še druga opravila — tudi v banki — so tolikšni, da bi bilo skoraj ceneje „tujim pacientom zastonj puliti zobe, pravijo na primer v kranjski zobni ambulanti. Rade volje bi jih najbrž zastonj populili tudi birokracii, le-te pa očitno nočejo in nočejpo z boleti. (Delo, 15. 12. 1966.)

Zakon brez moči. — Zakon o 42-urnem delovnem tednu je brez moči. Čeprav težko pričakovan, dobro sestavljen, soglasno sprejet, ga je treba venomer odlagati. Aprila letos bi moral biti dokončno uveljavljen. Nato pa so preložili uveljavitev na začetek leta 1967. Vse kaže, da bo treba določiti nov rok, ker večina delovnih organizacij še ni pripravljena na uvedbo skrajšanega delovnega časa. „Razlog je skoraj nemogoč" piše T. Milinović v „Borbi", „toda je močan: kako kaznovati, denimo, 90% delovnih organizacij?!"

Umrli so. V Ljubljani: Peter Žitnik, Marija Jarc roj. Omahen, vdova po profesorju, Anton Bezlaj, Alojz Peterle, Ivan Sever, barvar v Medvodah, Valentina Pristov roj. Marinšek v Hrašah, Franc Lindner v Litiji, Erna Vodenik v Trbovljah, Terezija Klemen v Laškem, Ladislav Sušnik, dijak v Kamniku, Pavla Zavec roj. Leon v Celju in Tonček Goršič, klepar, Janez Grčar, v. davčni kontrolor, Tončka Baškarc roj. Pavlovič, Erna Hlavaty, roj. Vizjak, Zvonko Skebec, štukater in krodb. tehnik, Marija Jenko, upo., Marija Hibšer, vdova, Pavel Mavrin, Ivan Smrekar, knjigoveški mojster v. p., Nataša Graul roj. Ivanc, Evfemija Pirjevec roj. Širca, Helena Buzzolini, Ivan Tavčar, Alojz Zajc, kapetan 1. razr., Alojz Kovač, upok., Ela Grčar roj. Čampa, učit. v. p. in Vinko Sedaj v Trbojah, Franc Štrukelj, šofer v Kamniku, Matija Sušnik na Bledu, Antonija Hrovatin roj. Seliškar v Borovnici, Franc Rakovec, žel. upok., v Ovsišah, Franjo Herzog, gozdar v Krškem, Alojz Čebulj v Kamniku, Pavel Potisek v Zagorju, Marija Mokorel v Tržiču, Valentin Kušar v Domžalah, Tatjana Stežinar v Metliki, Majda Marija Jagrič v Celju, Albina Šetina, soboslikar v p. v Škofji Loki, Franc Napotnik, upok. v Šmartnem ob Paki, Franc Križman v Rogaški Slatini, Marija Jazbar, šivilja v Logatcu, Zorko Rolih v Bovcu, Valerija Doplihar v Celju, Milka Šubelj na Črnučah in Alojz Potrebuješ, kolar v. p. na Vrhniki.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Prispevki za jubilejni tiskovni sklad Svobodne Slovenije

Za jubilejni tiskovni sklad Svobodne Slovenije so darovali: Slovenska hranilnica in posojilnica v Ramos Mejíi $ 10.000; Jože Albreht. Ramos Mejía 4.000; Neimenovani, Mendoza 3.000; Božo Stariha, Adrogue 2.000; J. B., San Justo 2000; Jakob Žakelj, Cleveland, 8 dolarjev; Janko Bradač, San Martín de los Andes, 1.000; Anton Nose, 1000; Albert Budinek 500, D. M. S., La Plata 500; N. N., Morón 500; posamezniki v manjših zneskih 4.800 pesov.

Vsem darovalcem iskrena hvala.

Vsak, ki daruje vsaj 2000 pesov, dobi v zahvalo reprodukcijo linoreza ge. Bare Remec z lastnoročnim podpisom umetnice.

Družabna prireditev Duhovnega življenja

Bila je v nedeljo, 29. januarja. Kakor v prejšnjih letih, je bila tudi ta dobro obiskana. Ob enajsti uri dopoldne je imel mašo g. msgr. Anton Orehar. V cerkvenem govoru je poudarjal pomen verskega tiska.

Po cerkvenem opravilu je veliko rojakov ostalo na pristavi na kosilu. V popoldanskih urah je prišlo na pristavo še več ljudi, ki so bili pri družabni prireditvi.

Na popoldanski družabni prireditvi je bilo tudi nagradno žrebanje naročnikov tega lista. Izžrebani so bili: Jernej Štefe. Lomas del Mirador;, Magister Albin, Ramos Mejía; Smrekar Pavla, Transradio; Kahne Davorin, Santos Lugares; Puhek Ivanka, San Justo; S. Marija Štefe, Ushuaia; Osojnik Maks, San Justo; Golob Polde, Castelar; Čuček Ivan, San Justo in Kokalj Radko, Slovenska vas.

Osebne novice

Preobleka Katice Komarjeve

V sredo, 25. januarja, je bila v cerkvi Marije Pomočnice v Bernalu preoblečena v redovno obleko 20-letna hčerka vseuč. profesorja na kat. univerzi v Buenos Airesu Katica Komarjeva. Pri obredu je bila navzoča tudi najstarejša hči g. dr. Komarja 22-letna Marijana ki je že lansko leto prejela redovno obleko ter je sedaj v noviciatu iste družbe.

Poroka. V soboto 28. januarja 1967 sta se poročila v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejíi Franci Tomazin in gdč. Metka Erjavec. Poročno sv. mašo je imel ter mladi par tudi poročil g. Janez Kalan, za priče so pa bili: nevesti, mati in oče ga. Iva in Lojze Erjavec, ženinu pa prav tako njegovi starši ga. Francka in Vinko Tomazin.

Mlademu paru želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

MENDOZA

Neizprosno je v torek, 24. januarja, med nas udarila presunljiva tragična novica, da je na morski obali pri Mar del Plata morje zahtevalo mendoško slovensko žrtev.

V ponedeljek, 23. januarja, je med kopanjem ob morskem bregu od srčne kapi zadet nenadno umrl g. Ivan Šorc. Domači in prijatelji, ki so bili z njim v vodi, so z lastno življenjsko nevarnostjo skušali storiti vse, da bi ga rešili, a je bil ves trud zaman.

Truplo so prepeljali v sredo dopoldne v Mendozo. kjer so se v četrtek dopoldne številni rojaki ter mnogi mendoški prijatelji pred domačo hišo poslovili od rajnega. Okrog 50 avtomobilov se je uvrstilo v žalni sprevod na pokopališče v Godoy Cruz. Ob grobu je opravil pogrebne molitve č. g. J. Horn. Poslovilne besede je govoril v slovenskem in španskem jeziku predsednik Društva Slovencev v Mendozi g. ing. agr. M. Bajuk. Zbor je med bolestnimi klici obeh pokojnikovih sinčkov ter svojcev in med glasnim ihtenjem vseh navzočih odpel dve žalostinki.

Pokojnik je bil skrben družinski oče, iskren in družaben prijatelj ter delaven član ter odbornik našega društva.

S kakšnim navdušenjem je na društvenem igrišču postavil za naše malčke gugalnice ter vrtiljak! To bo prav gotovo v našem Domu njegov trajen spomin!

Naj počiva v miru! Bog nakloni tolažbe žalujočim domačim! Bb

Jubilanta

VINKO ZUPANC 70 LETNIK

Vinko Zupanc, poznan med sanjuškimi rojaki kot Zupančev oče, je v krogu svoje številne družine praznoval svoj 70-letni jubilej.

Rojen je bil 23. januarja 1897 v Zalogu pri Cerkljah. Že v zgodnji mladosti je moral prijeti za trdo delo. Izučil se je zidarske obrti in kmalu postal mojster. Kot tak je bil poznan daleč na okrog kot pravi strokovnjak.

Že z osemnajstimi leti se je udeležil borbe pri Doberdobu. Duh te borbe ga je spremljal skozi vse življenje. Kjerkoli se je pojavila potreba postaviti se v bran za pravico in resnico, je bil vedno zraven. Na istem položaju ga vidimo tudi v drugi svetovni vojni.

V letu 1920 se je poročil z Marjeto Jagodic. Bog je obdaril njun srečni zakon z dvema sinovoma in štirimi hčerami. Kot dober krščanski mož je vestno skrbel za svojo družino tako v duhovnem kot materialnem oziru. V najtežjih časih tako revolucije kot begunstva je znal vedno vcepljati optimizem vsem svojim, kot tudi okolju v katerem je živel.

V letu 1949 ga je usoda pripeljala v Argentino, kjer se je naselil v San Justu. Začel je življenje na novo, ustvaril si je lepo urejen dom. Pomagal je ustvarjati domove tudi svojim otrokom. Kot dober in izučen strokovnjak. je pomagal tudi mnogim slovenskim rojakom, da so si lahko po najnižjih cenah zgradili lastne hiše.

Zlasti se je z vso vnemo udejstvoval tako pri ustanovitvi kot pri nadaljnem razvoju Našega Doma in je bil pri njegovi blagoslovitvi tudi boter. Kjerkoli se je pojavila potreba, tako pri zboljšavi ali pri obnovitvi doma, je bil vedno Zupančev oče tisti, ki je bil s svojim nasvetom in delom vedno med prvimi. In danes lahko prištevamo njegovo številno družino mel stebre Našega doma.

Ravno zato čutimo sanjuški Slovenci dolžnost, da vam k lepemu jubileju še posebej čestitamo z željo, da bi ga Bog ohranil med nami še mnogo, mnogo let.

Lepe čestitke tudi od Svobodne Slovenije.

SLOVENSKA KRŠČ. DEMOKRACIJA SLS

sporoča vsemu svojemu članstvu, da se je na predlog krajevnih zastopnikov rok volitev članov Zbora zaupnikov podaljšal do 15. februarja 1967. Glasovnice so bile poslane vsem članom in članicam. Če bi kdo slučajno ne dobil glasovnice, naj jo zahteva pri svojem krajevnem zastopniku ali v osrednji pisarni. Izpolnjene glasovnice oddajte v zaprti kuverti krajevnim zastopnikom ali pošljite na Ramón Falcón 4158, Bs. Aires.

Poverjeništvo SKD v Argentini

Vsak teden ena

SLOVENSKA ZEMLJA

A. Debeljak

Zemlja slovenska, zemljica sveta,
tujec po tebi sega z roko.
Meni je težko, meni je težko,
kot da mi pšica meri v oko.

Zemljica rodna, zemljica plodna,
majhna si, majhna, pa te delé.
Kdaj že od grude kos so ti vzeli,
vedno še rane sveže skelé.

Veli moj Joža, Krpan moj krepki,
da mi je dana vajina pest,
svet bi mi dlani nesel v zavetje,
cela bi stala naša posest.

Zemljica zlata, kri zdaj namaka
bolj te kot truda biserni znoj.
Se prihajača prejmeš na grudi,
večni naj sanja v Tebi pokoj.

IVAN KOPAČ 50 LETNIK

Jubilant Ivan Kopač se je rodil na ugledni in trdni slovenski kmetiji v Prikrnici pri Moravčah, po domače pri Remsu dne 14 jan. 1917. Že kot mlad fant se je udejstvoval v katoliških organizacijah. Bil je odbornik Slovenske fantovske organizacije. Takoj po nemški zasedbi leta 1941 se je mladi Ivan zdel okupatorju nevaren. Iskali so ga, da bi ga istočasno kot druge vplivne može in fante pregnali in onemogočili njegovo delovanje. Ko je Ivan zvedel v odsotnosti, da ga išče zasedbena oblast, se je takoj umaknil v Ljubljano, kjer je vsa leta do begunstva deloval v prid slovenske skupnosti. Leta 1945 se je tudi on odločil za svobodo in odšel na Koroško s svojimi starši in sestrami. Trda begunska leta leta je preživel v taborišču Lienzu in Spittalu, odkoder je emigriral v Argentino.

Po prihodu v novo domovino si je poiskal službo v lesno strugarski in mizarski industriji. Kot dorasel fant si je izbral za življenjsko družico Albinco Rožnik. V srečnem zakonu se jima je rodilo 6 otrok. Podjetni Ivan si je ustanovil tudi lastno delavnico za lesene zastore v Castelarju na cesti Tucumán 1984 blizu Pristave. Poleg vseh skrbi za dom, družino in lastno delavnico, si Ivan še vedno najde časa tudi za javno delovanje. Bil je odbornik Zedinjene Slovenije. Aktivno sodeluje na Slovenski pristavi, je podpredsednik šolskega odbora, član upravnega odbora društva Slovenske pristava.

Poleg tega je aktivni delavec Slovenske krščanske demokracije, kateri je pripadal od prvega njegovega političnega delovanja do danes.

Naj Bog ohrani jubilanta še mnogo let v zdravju in sreči družini kot vsej slovenski skupnosti.

To mu želi tudi Svobodna Slovenija.

Janez Jalen 31

Trop brez zvoncev

Povest

Grmova Špelca je lovca in psa že zdaleč spazila. Tudi njo je bila prevzela lepota jutra. Sam smeh in samo veselje je je bilo. Sama ni vedela, kdaj je glasno zavriskala. Kar ni se mogla premagati. Stekla je lovcu in psu naproti.

Z Reso je bila Špelca koj prijateljica. Kakor hitro so prišli v stan, mu je nalila mleko v skodelico. Pes je mleko hlastno polokal in polizal še skodelo. Kakor bi se hotel zahvaliti, je Špelci, ki ga je hotela pobožati po glavi, oblizal še roko. Rada bi mu še dala mleka, pa Peter ni dovolil, češ, da bi se pes preveč zdebelil, kar bi ga kazilo. Nič pa ni branil, da se je Resa sukal samo okrog planšarice in se zanj skoraj zmenil ni. Kako dobro ve žival, kdo jo ima zares rad. Saj se je pa Špelca tudi znala pogovarjati s psom: „Resa, Resa," mu je dopovedovala, „jaz pa vem, kje zajček spi." Peš ji je tiščal z glavo v naročje, dekle ga je pa čohala za ušesi, kar mu je očevidno dobro delo. „Zjutraj sem ga videla, zajčka, Resa, zjutraj, kako se je stisnil. In če je Petru prav, ga bova šla podit. Hav, hov!"

„Prav zelo mi ustrežeš, če res veš, kje leži zajec." Peter se je razveselil prilike, da položi Resi zajca na dlako. Kasneje, se je nadejal Peter, bo pes sanjal samo še o lovu in poku.

„Alo, Resa, zajčka!" Špelca je zdrvela s psom skozi duri. Peter se je moral podvizati, da ju je še dohitel. Ukazal je Resi k nogi. Od planšarice je pa poizvedel, v katerem grmovju je zajec. Odvedel je dekliča in psa na rahel greben. Sodil je, da bo od tam skoraj gotovo s strelom pogodil bežečega zajca. Špelci je dal na izbiranje, da se vrne v stan ali pa ostane pri njem, samo tiho bo morala biti. Špelca bi ne odšla, tudi če bi jo podil, tako jo je zamikalo videti, kako se bo obnesel Resa.

Peter je ukazal psu: „Resa, išči, zajčka išči!" Pokazal mu je z roko, v katero smer naj odide. Pes je hitro razumel, kaj hoče od njega gospodar. Veselo je stekel po bregu navzdol. Kljub temu, da ga je lovec z žvižganjem vzpodbujal, naj pridno išče, se je dvakrat vrnil. Tretjič se mu je pa le posrečilo, da je zajca vzdignil. Ni bil velik in precej daleč je tekel, pa ga je Petrov strel vendar podrl, čeprav ne do mrtvega. Resa in Peter sta oba hkrati prišla do zastreljene divjadi. Pes prvi hip ni vedel, kaj naj naredi. Šele na Perov ukaz je zajca zagrabil za hrbet. Zajec je zavečal, kakor bi zajokal otrok. Špelci se je zasmilil. Lovec pa je potisnil pasji gobec zajcu za vrat in ščuval Reso, naj zajca strese. Resa je hitro razumel, kaj naj stori; zajec je utihnil in mrtev obležal.

Pouka pa še ni bilo konec. Peter je odstopil in čakal, kaj bo Resa z zajcem počenja. Ovohal ga je in lizal kri. Ko ga je pa začel končati, je lovec rezko zavpil. Pes se je zdrznil. Da bi ubitega zajca morebiti celo načel, Resi še na misel ni več prišlo.

„Spet nekaj znava, kajne, Resa," je pohvalil lovec psa in pobral plen. Zavil pa je v Jerčin stan. Resa se ni odmaknil od viseče okrvavljene zajčje glave, kakor bi hotel vsakega opozoriti: „Poglej me, jaz sem ga." S krvavimi madeži na beli resasti dlaki je prišel k Jerci, ki ga je komaj pogledala.

Dolgo sta se razgovarjala Peter in Jerca. Pes se je naveličal poslušati, posebno ko ni mogel več doseči previsoko obešenega zajca. Nič ni opazil Peter, kdaj je zginil. Ko ga je pogrešil, se je ustrašil. Če se izgubi, mu ga lahko odnese orel, ko kar izziva s svojo blestečo, belo dlako. Kaj bi rekel Vencelj? Komaj se je pa ozrl izpred Jerčinega stanu, je že opazil Špelco in Reso. Kakor dva razposajena otroka sta tekala po senožeti. Peter si psa ni upal poklicati. Bi ga komaj ubogal. Resi bi bilo v kvar, njemu pa prav gotovo ne v čast. Jerca bi se jezila, Špelca pa smejala. To pot se je moral ravnati po psu.

Mirno, kakor bi bil pes storil prav, je odšel Peter k Špelci in Resi na senožet. Nikomur ni rekel žale besede. Svojo lastno napako pa je moral nekako popraviti. Oprčil je Reso na jermen in ga odpeljal proti Hebatu. Popoldansko sonce se je upiralo v bregove. Peter je vedel, da se prav gotovo nekje greje stari kruljavi lesjak. Premišljal je, ali naj uči Reso šariti ali ne. Lisjak bi se utegnil psu postaviti po robu. Odnehati bi moral Resa. Premlad je še in premalo izurjen. Pa saj ga ne bo izsledil. Če bo kaj vzdignil, bo srnjake. Peter je odpel jermen: „Resa, išči!"

Res se dolgo ni vrnil. Peter mu je hotel že požvižgati in ga poklicati nazaj, ko se je pes živo oglasil. Lovec napel petelina in čakal. Zašumelo je listje. Po jarku navzgor je prišepal Petru že dobro znani lisjak. Lovec je dvgnil puško in že položil prst na sprožilo, pa se je zadnji hip premislil: „Ne smem. Do mrtvega bi lisjaka komaj zadel. Je preveč trdoživ. Zastreljenemu pa Resa ne bo kos. Utegnilo ol mu zamrziti lisjake za vedno. Pa tudi še premalo obraščen kožuh ima."

Peter je odmaknil napeto puško od lica. Po lisjakovem sledu je pritekel Resa. Bil je tako razvnet, da mu je nos kar brenčal. Živo je nabijal za lisjakom. Peter se mu ni oglasil. Samo opazoval ga je in ga bil vesel.

Pasji laež se ni nikamor več premaknil. Lovec je vedel, da je kruljavec ušel Resi v lisičino. Kakor prej na Vogarju, ko se je pes igral s Špelco, si tudi sedaj ni upal tvegati, da bi ukazal Resi, naj se vrne k njemu. Pes je bil preveč v ognju, da bi hitro ubogal. Utegnil bi postati svojeglav in uporen.

Zadovoljen sam s sabo in s psom, ki je pokazal, da bo dober lisičar, je Peter odšel navzgor k lisičini. Resa je bil tako zaverovan v pogon lisjaka, da ni ne ovohal ne slišal in ne videl Petra prej, dokler ga lovec ni po imenu poklical. Pritekel je k njemu in ga začel z gobcem dregati v meča, kakor bi mu hotel reči, naj mu pomaga, ko vendar vidi, da sam ne zmore. Peter je pohvalil Reso in mu obrisal od mokre skale umazano oranžnorumeno zvezdo. Opogumljen je pes skočil izpod njegove roke in se spet divje pognal pred lisičino. Na srečo je bil vhod prenizek, da ni mogel za lisjakom. Sicer bi prav gotovo skusil, kako ostro usekajo v temni lisičini zobje razdraženega starega lisjaka otročje predrznega mladega psa.

Peter bi bil Resi še privoščil veselje, pa ni smel. Pes, ki se razvadi, da pred lisičinami laja kar celo uro ali dve, za pogone ni kaj prida. Kakor mlajšemu tovarišu je začel dopovedovati lepemu istrijanu, da jo je kruljavec za danes pač odnesel, da mu pa že še potegneta kožuh čez ušesa. Kakor bi bil razumel človeško govorico, je Resa na ukaz stopil k nogi in odšel s svojim zapovedovalcem nazaj na stojišče, s katerega ga je bil Peter spustil šariti. Naj si pes zapomni, da se čakata, kadar samá lovita, vedno na istem kraju.

Peter je legel v travo in oddrgnil oprtnik. Psu je privoščil več dobrot kakor sebi.

Petra ni več mikalo nazaj v dolino. Odločil se je, da ostane čez noč na Vogarju. Jerco je naprosil, da je pripravila uplenjenega zajca. Na večerjo je povabil tudi Špelco. Grmova se je branila, pa jo je lovec zavrnil: „Ko si pomagala loviti, boš pomagala tudi glodati." Pogovor se je ves večer sukal samo okrog Rese. Jerco je kaj malo zanimalo, Špelca bi se pa najrajši pogovarjala do jutra. Resa je utrujen ležal pod pogradom in v spanju nekajkrat zalajal. Gotovo se mu je sanjalo o zajcih in lisjakih.

Peter je pustil psa pri Jerci, sam pa legel spat v Znojev senik. Prebudil ga je jutranji hlad. Vstal je in, ne da bi komu povedal, odšel proti Brvojem. Rožnordeči zasneženi vrhovi gora so se ogledovali v jezeru. Na Viševniku je naletel na okrvavljen sneg. Po sledovih je spoznal, da je orel odnesel zajca. Ovčarijo je pregledal z daljnogledom. Gamsi so pretekli dolino med stanovi. Lisjak je prišel stikat prav pred hleve. Človeške stopinje ni nikjer opazil. Pa saj Trentarji le redkokdaj zaidejo tako daleč za divjačino.

Nejevoljen na orle, ki jim ni mogel do živega, se je proti poldnevu počasi vračal čez Hebat. Že zdaleč je zaslišal Resino lajanje. Takoj je uganil, da spet razsaja pred lisičino. Da ne zna Jerca paziti na psa, je pogodrnjal, in da jo bo moral še marsičemu privaditi, če bi se res kdaj vzela. Je pa Špelca že vsa drugačna.

Obstal je in prisluhnil. Zazdelo se mu je, da je med pasjim laježem zaslišal glas Grmove Špelce.

(Nadaljevanje prihodnjič)

SLOVENCI PO SVETU

SEVERNA AMERIKA

Slovenski kulturni večeri na „Osmi" v New Yorku.

Ker se vam že od lani. kar lep čas nismo nič oglasili, pa vemo, da se mnogi naši rojaki po svetu, ki nas in naše kulturno gibanje poznajo, zanimajo za nas, naj sledi zadevno poročilo.

Po napovedanem sporedu kulturnih večerov SKAS-u so se redno vršila predovanja z lepim moralnim uspehom.

14. oktobra je v zgoščeni obliki uvoda podal kipar Gorše historiat in razvoj različnih grafičnih tehnik. Navzočim je nazorno razložil tudi slikovitost moderne grafične tehnike, nakar je razkazal nad 35 primerov svoje najnovejše grafične zbirke.

11. novembra je sledilo izredno zanimivo predavanje č. g. drja. Franca Blatnika O.S.B., o rimskih katakombah, ki je kot nalašč posrečeno v tem mesecu, ki je posvečen vernim dušam. S številnimi slikami diapozitivov iz rimskih katakomb, ki jih je predavatelj predvajal na platnu, je seznanjal navzoče tudi z mnogimi zgodovinskimi dejstvi, katera na splošno niso znana. Predavatelj je žel za svoja izvajanja mnogo hvaležnega odobravanja.

9. decembra je bilo predavanje o sodobni religiozni glasbi. Dr. Ludovik Puš, kot glasbeni veščak (znan je tudi sam kot komponist religioznih skladb) je navzoče seznanil s skrbno pripravljerim gradivom v glavnih obrisih karakteristiko sodobne religiozne glasbe. Navzoči so mu izkazali mnogo zaslužene pozornosti.

13. januarja je bila na vrsti tema o slovenskih misijonarjih ter o misijonskem zaledju. Za to priliko je k nam namenoma prihitel iz Princetona, N. Jersey, Rev. Karel Wolbang, C.M. (On je že več let v St. Joseph's College profesor za jezike.) Bil je v tem svojstvu kot tak prvikrat med nami, newjorškimi Slovenci.

Lepo število rojakov se je za to priliko izpod zvona sv. Cirila zbralo v cerkveni dvorani na „Osmi" in s svojim živim zanimanjem znova potrdilo, da čut in smisel zanje še ni zamrl.

G. predavatelj je s svojo šegavo besedo na mah pritegnil vse in jih osvojil. Bodi njemu v hvaležni prilog omenjeno, da je v pičli uri v zgoščeni obliki nanizal zelo pestro sliko iz življenja slovenskih misijonarjev. Navajal je med drugim tudi čudovite individualne primere ter številne nadčloveške napore, ki jih naši misijonarji doprinašajo v spreobračanju človeških duš. Še in še bi ga radi poslušali, toda čas... neusmiljeni priganjač... je prekmalu minil in že smo se morali posloviti.

Naslednji SKAS ov kulturni večer bo sledil 10. februarja. Posvečen bo slovenski sodobni liriki. Obravnaval jo bo g. Rudi Večerin s sodelovanjem članov društva SAVA.

Za SKAS France Gorše

OBVESTILA

Sobota, 4. februarja:

V Slovenskem domu v San Martinu pustna veselica ob sodelovanju orkestra Edelweiss — Planika.

Učiteljski študijski dan s pričetkom točno ob 15. uri. Na dnevnem redu bodo tudi didaktični in metodični vtisi referenta za šolstvo ob priliki obiska slovenskih osnovnih šol. **Lepo vabljene vse učne moči, da se udeleže zanesljivo** študijskega dne. Kraj: Slovenska hiša.

Nedelja, 5. februarja:

Na slovenski pristavi 3. družinska nedelja. Ob 9. uri skupna maša, nato družinski sestanek in ob 12. uri skupno kosilo. Popoldne vesela pustna zabava. Prijave za kosilo sprejemajo vsi odborniki in na telefonih 629-4077 in 629-9838.

V Našem domu nadaljevanje amerikansko-slovenskega karnevala. Začetek ob 4. uri.

V Slovenskem domu v Carapachayu pustna veselica. Začetek zvečer.

V Slomškovem domu popoldne zabavna prireditev za otroke, zvečer pustna veselica za odrasle.

V Slovenskem domu v Slovenski vasi pustna veselica. Začetek ob 19. uri.

Torek, 7. februarja:

V Slomškovem domu pustna veselica.

Nedelja, 12. februarja:

Izlet Družabne pravde v prostore kluba Recreo Deportivo Punta Chica, ki je ob reki Río de la Plata, blizu San Isidra, ulica Aires 350, Victoria. Dohod s kolektivom 60 (spodnja proga) do križišča Libertador Gral. San Martín in Guido Spano, Victoria, kjer bo v dopoldanskih urah čakal odbornik Dr. pravde. Vstopnina za odrasle 50 pesov. Informacije pri g. Šestu, telef. 21-3292.

V Slovenski hiši ob 9. uri zborovanje kat. mož.

PO ŠPORTNEM SVETU

XXII. Južnoameriško nogometno prvenstvo. V soboto je argentinska nogometna reprezentanca napravila velik korak k osvojitvi naslova. Premagala je čilsko reprezentanco z 2:0, kar je velik uspeh, ker je čilsko moštvo pred nekaj dnevi igralo neodločeno 2:2 z Uruguajem. Vendar pa rezultat ne pove drugega, kot da je Argentina osvojila dve točki in ji za osvojitev naslova zadostuje neodločen rezultat z Uruguajem. Čilsko moštvo je za oko lepše igralo in je tudi dominiralo v polju. Pred golom so odpovedali, nekaj jim je seveda preprečila argentinska dokaj ostra obramba, nekaj pa smola. Toda tudi čilska obramba ni bila brezhibna, posluževala se je tudi prekrškov pri zadrževanju napadalcev. Sodnik je sodil z napakami, ki so bile enake za obe strani.

V nedeljo je Uruguay premagal Paraguay z 2:0 in je edini tekmec Argentini. Dosedanji južnoameriški prvak Bolivija, ki je naslov osvojila pred letoma doma, ni opravičila naslova. Izgubila je vse tekme in jo je celo Venezuela, ki je letos prvič nastopila na prvenstvu, premagala s 3:0. Mnogi se spominjajo, da je tisto tekmovanje v La Pazu pred leti povzročilo mnogo besed, na kakšen način je tedaj Bolivija osvojila naslov.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

CORREO ARGENTINO Central B

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775

Concesión Nº 3224
TARIFA REDUCIDA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1967: za Argentino $ 1.900.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo $ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 9 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK
Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)
Uradne ure od 17—20
Pisarna zaprta od 19. decembra do 13. februarja
Izredni slučaji dr. Martinez
Sarmiento 1479, 1 p., T. E. 46-4972

12. marca 1967
Slomškov dom
VELIKA TOMBOLA

PAKETE,
kakor tudi denar za Veliko noč
najbolje in najceneje pošilja
JADRAN PAK
C. Monte 2049, višina Rivadavia 6400
(Omnibus 132 in 223 do Carabobo 700)
Uradne ure dnevno od 15—19, ob sobotah od 10—12
Pismena naročila, kakor poštne nakaznice pošiljajte na
Zdenka Kalečak,
Casilla Correo Central 340 Bs. Aires
Vse je zavarovano!

SLOMŠKOV DOM – RAMOS MEJIA

5. februarja:
popoldne: Zabavna prireditev za otroke
Zvečer: Pustna veselica za odrasle

7. februarja:
Pustni torek — Pustna veselica

3. družinska nedelja
5. februarja 1967
na Slovenski Pristavi v Castelarju.

Dopoldne ob 9. uri skupna sv. maša, po maši družinski sestanek in ob 12. uri skupno kosilo.

Popoldne vesela pustna zabava na zelenem in senčnem vrtu Pristave. Poleg dobre pijače in drugih dobrot vam bomo postregli tudi s pustnimi krofi in flancati. Prijave za kosilo sprejemajo vsi odborniki Pristave in na telefon: 629-4077 in 629-9838.

V nedeljo, 5 februarja ob 16

v Našem domu v San Justu

v povečani obliki nadaljevanje prvega dela izredno lepo uspele pustne zabave

AMERIKANSKO-SLOVENSKI KARNEVAL

Obleke: zaželjene Caw-Boy-ske. Najboljša bo nagrajena.
Okolje: Karneval v Texasu.
Telečja pečenka. Igra orkester EDELWEISS

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY
vabi na
PUSTNO ZABAVO
ki jo prireja
v nedeljo dne 5. februarja zvečer

Na pustno soboto 4. februarja
BO V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU
PUSTNA VESELICA
Sodeluje orkester *Edelweiss - Planika*

✝

Dne 23. januarja je umrl v 70 letu starosti v vasi Grad pri Cerkljah naš dobri in skrbni mož, oče in stari oče, gospod

JANEZ JEREB

K zadnjemu počitku so ga spremili dne 25. januarja t.l. na pokopališče v Cerkljah.

Za njim žalujejo:
V domovini: žena Marija, sin Stanko in hčere: Milka, Julka, Marica por. Jenko, Cilka por Velikonja in Pavli por. Čarman
V Argentini: sin Janez z ženo Lojzko, roj. Urbančič, vnuk Janez in vnukinja Mirjam, Kristinca in Lučka.

✝

Ob tragični smrti

g. IVANA ŠORCA

se z izrazi globokega sožalja in sočustvovanja pridružuje neutolažljivo prizadeti družini

Mirko Šmon
z družino

Mendoza, 27. januarja 1967.

✝

Rojakom sporočamo, da je dne 23. januarja 1967 tragično umrl v Mar del Plati, v 39. letu starosti, član in odbornik Društva Slovencev v Mendozi gospod

IVAN ŠORC

K zadnjemu zemskemu počitku smo ga spremili dne 26. januarja na pokopališče v Godoy Cruz (Mendoza).

Prerano umrlega zavednega člana bomo ohranili v trajnem spominu.

Društvo Slovencev v Mendozi

NAŠI MLADINI Urejuje: MARTIN MIZERIT Leto IV. Št. 3

ZAPISANO NAJ BO...

„Spoštuj očeta in mater..., pa tudi odrasle, predstojnike, učitelje..." In k znaku spoštovanja gotovo spada tudi pozdrav. Zakaj pišem to?

Preteklo nedeljo sem bil namenjen na prireditev „Duhovnega življenja". Spotoma sem prehiteval mnoge rojake in imel priliko opazovati tudi sledeč prizor: Mlad fantič, učenec nekega slovenskega tečaja, je „pozabil" pozdraviti svojo učiteljico. Šele opomin je fantiča „zbrihtal" — da je odzdravil.

Tisti večer sem premišljeval. Ta dogodek gotovo ni osamel. Mnogokrat vidimo podobne prizore. Odrasli pa vedno tarnajo češ: „Otroci sploh več ne pozdravljajo." In vendar je pozdrav najbolj primeren način, da izrazimo svoja čustva do osebe, kateri se približamo.

Kako naj izrazimo svoja čustva v pozdravu. Prijatelja pozdravimo prisrčno, domače. Predstojnike pozdravljamo spoštljivo. Pozdrav osebam, ki se trudijo in nam velikodušno pomagajo v najrazličnejših oblikah, pa mora vsebovati tudi merico hvaležnosti. Vse pa naj bo res iskreno, neprisiljeno.

Pa boste rekli: „Saj to stoji zapisano v mnogih knjigah." Res je, a vse knjige same nič ne pomagajo. Torej: Zapisano naj bo v srcih!

Ljubka Šorli:

PASTIRIČKA

Pastirička čredo pase
in z marjetico igra se —
listov razodel bo krog,
kaj namenil ji je Bog.

Trga jih, na tla otresa:
pekel... vice... in nebesa...
Zadnji že je! O, gorje:
da bo v pekel šla, pove.

Še marjetic si poišče —
zdaj naj sreča jo obišče!
Cvet zaspani bolj odpre
in od kraja spet začne.

Kadar pa do konca pride,
skoraj žalost jo obide...
Vice... Ne! Ne bo to res —
sam hudobec tu je vmes!

Igre noče še pustiti —
Ko od cvetke to izve,
vrne mir se ji v srce...
prav v nebesa hoče priti

Belokranjska narodna:

Denar ni vse

Reven kmet je delal metle in jih vozil na vsak semenj naprodaj. Bil je vedno vesel. Sedel je na vozu na metlah ter prepeval in vriskal.

Neki gospod ga je videl vsakikrat in si mislil: „Moj Bog! Ta revni kmet, ki vozi te metle naprodaj, je tako vesel. Jaz pa ne, ki imam vsega dosti in toliko denarja."

Nekoč pozove kmeta k sebi in ga vpraša:

„Kako to, da si vedno tako vesel? Kadar te vidim, vedno prepevaš."

„Vidite, gospod, jaz se veselim, da bom imel vsaj nekaj denarja, kadar bom prodal svojo robo," odgovori kmet.

Tedaj reče gospod kmetu:

„Na, tu imaš lonček in nekaj denarja v njem. Upam, da boš sedaj še bolj srečen in zadovoljen."

Kmet se je zahvalil in odšel. Še dalje je vozil metle na semenj, a ni več prepeval kakor je prej. Bil je tih in zaskrbljen.

Gospod ga je zopet opazoval in si mislil:

„Kako to, da noče nič več prepevati in je tako tih. Le kaj se mu je zgodilo?" Pokliče ga k sebi in ga vpraša:

„Kako to, da nisi več tako vesel, kakor si bil prej?"

Kmet odgovori: „No, vidite, gospod, prav zato, kar mi manjka v onem lončku še nekaj denarja. Pa premišljujem kaj in kako bi naredil, da bi bil lonček poln."

Tedaj reče gospod kmetu: „Prinesi lonček zopet k meni. Bom jaz vse tako uredil, da bo prav!"

Kmet prinese lonček in si misli, da mu ga bo gospod napolnil. Ali hudo se je zmotil!

Gospod mu vzame lonček z denarjem nazaj in reče:

„Imej rajši svoje veselje, kakor pa moj denar!"

In res: od tedaj je bil kmet zopet dobre volje.

PISAN DROBIŽ

Šaljiva in resna vprašanja

1. Kako napišeš s črno barvo rdeče?
2. Zakaj ne jé olikan človek klob. z roko?
3. Kakšnih kamnov je v Savi največ?
4. Katera ura nima koles?
5. Katerega jezika se najlaže naučimo?

Besedna uganka

Z a podgane lovim in miši,
z e otroku pretim, ki ne sliši,
z o sem gost v siromakovi hiši,
z u po norčavosti čas zapiši.

Še ena

Je vidna, živa, brez telesa,
če sije sonce, luna, luč,
zgubi se v nič, ko temna noč
zakriva polja in drevesa.

Rešitev ugank v prihodnji številki.

NOTRANJI GLAS — Fr. Levstik

Nepokojni vi ljudje!
V daljno strmo visočino,
v brezen temnih globočin
vam uhajajo željé!
Eno je potrebno le:
Skrbi zase, ljubi brata,
dvigni ga, odpri mu vrata
in sodnik naj bo srcé!

Rešene uganke iz 2. številke: Zamenjani zlogi: palec, kazalec, sredinec, prstanec, mezinec. — **Posetnica:** zobozdravnik. — **Besedna uganka:** sraka — rak.